

ЧИТАЛИЩАТА

Думата Читалище е много съдържателна за насъ: тя обема епохата на нашето възраждане, тя обгръща въ себе си една колосална народна деятелност — подвизитъ за нашата духовна и политическа свобода. Читалището, — то е историята на най-буднитъ и интелигентни синове на България и тѣхната неуморна дейностъ за съставляването на тънещия въ нѣвежествои робство български народъ. На чело на тая плеяда борци — патриоти стояха ония смѣли и голѣми българи въ столицата на турската империя — първоначинателитъ, които основаха цариградското читалище, — първото огнище, което пръсна свѣтлина и огръя цѣлото наше отечество, защото тѣ дълбоко съзнаваха, че невежеството е най-голѣмата спжнка за възраждането на единъ народъ. Въ кратко време цариградското читалище успѣ да сдружи всички интелигентни сили, живущи въ Цариградъ и всички общественици, които боравиха съ народнитъ работи и да ги подготви за предстоящата борба за черковната ни свобода. Но то не се ограничи да се грижи само за своитъ членове, но и за създаването на характери изъ цѣлото ни отечество, и за всаждане на политически добродѣтели у народа, като отправи апелъ за отваряне читалища въ по-главнитъ градове; устройха се читални съ библиотеки, почнаха да се държатъ сказки, съ които се проповѣдваше, че всѣки българинъ трѣбва да се събуди, да се просвѣти, да се прероди, да се превъзпита, за да можемъ съ дружни сили да извоюваме свободата си.

Това бѣше до освобождението ни. Следъ добиването на нашата политическа свобода народътъ и главно интелигенцията му, въ опиянението си и при партизанството, което веднага почна да се шири у насъ, остави читалищата на заденъ планъ и въ много градове и села тия културно-просвѣтни учреждения съществуваха само на име, и едва

